

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kar
1.3 Intézet	Újságírói Intézet
1.4 Szakterület	Kommunikációtudomány/Újságírás szak
1.5 Képzési szint	Mesterképzés
1.6 Szak / Képesítés	Alkalmazott médiatudományok

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Filmológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Gregus Zoltán egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	1	2.5 Félév	2	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					34
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					42
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					-
Vizsgák					-
Más tevékenységek:					-
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	106				
3.8 A félév össz-óraszám	150				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	• A szakterminológia ismerete és helyes használata

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• 70%-os jelenlét
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• 70%-os jelenlét

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Az elsajátított fogalmak helyes használata • Bizonyos elméleti megoldások és következtetési formák gyenge és erős pontjainak megjelölése a kritikai gondolkodás segítségével és alternatív problémamegoldások keresése • Bizonyos emberközi és kultúraközi problémák azonosítása, elemzése és megoldása • A szakterületen jelentkező problémák és elméleti nézőpontok tudatosítása
-----------------------------	---

Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A tudományos és szakmai életben való részvétel feltételeinek elsajátítása, tanulmányok és kritikák elkészítése • Az elemzőképesség és problémamegoldások fejlesztése • A kommunikációs készség fejlesztése
------------------------------------	--

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A filmesztétika és a kortárs filmelméletek alapvető fogalmainak elsajátítása, a filmnyelv és a filmművészet kifejező eszközeinek megértése.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • Az esztétikai ízlés és az értékítéletek kialakítása a filmművészetekkel kapcsolatban és a filmelemzési képességek fejlesztése • A filmesztétikai megközelítés néhány kortárs kérdésfelvetésének ismertetése és a filmelemzés lehetséges horizontjainak bemutatása • A hallgató megtanulja a fény vagy elektromágneses sugárzás rögzítésével esztétikus képek készítésének művészetét és gyakorlatát.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés a filmesztétikába. A film formanyelve: plánok, szemszögek, kameraállás	Vetítésekkel kombinált klasszikus és dialógusra épülő előadás	
2. A film formanyelve: a kameramozgások fajtái és típusai, a vágás szerepe és szabályszerűségei	Vetítésekkel kombinált klasszikus és dialógusra épülő előadás	
3. Játékfilm elbeszélésformák. A szerzői film kérdése.	Vetítésekkel kombinált klasszikus és dialógusra épülő előadás	
4. A klasszikus és a modern paradigma a filmművészetben	Vetítésekkel kombinált klasszikus és dialógusra épülő előadás	
5. A filmképek tipológiája: mozgás-képek és idő-képek	Vetítésekkel kombinált klasszikus és dialógusra épülő előadás	
6. Időbeliség a filmművészetben. A radikális folyamatosság és diszkontinuitás elve	Vetítésekkel kombinált klasszikus és dialógusra épülő előadás	
7. A modernizmus stílusirányzatai. Minimalista formák	Vetítésekkel kombinált klasszikus és dialógusra épülő előadás	
8. A modernizmus stílusirányzatai. A parabolikus elbeszélésmód	Vetítésekkel kombinált klasszikus és dialógusra épülő előadás	
9. A magyar újhullám filmjei	Vetítésekkel	

	kombinált klasszikus és dialógusra épülő előadás	
10. Fikciós dokumentumfilmek. A Budapesti Iskola filmjei	Vetítésekkel kombinált klasszikus és dialógusra épülő előadás	
11. Filmnyelvi kísérletek a magyar játékfilmekben	Vetítésekkel kombinált klasszikus és dialógusra épülő előadás	
12. Az új román film stílusjegyei	Vetítésekkel kombinált klasszikus és dialógusra épülő előadás	
13. A filmkritika és filmelemzés sajátosságai	Dialógusra épülő előadás	
14. Összefoglalás		
<p>Könyvészet</p> <p>Aumont, Jacques – Marie, Michel: A filmelemzés meghatározása. In: Kovács András Bálint (szerk.): <i>A kortárs filmelmélet útjai</i>. Palatinus, Budapest, 2004, 9–42.</p> <p>Bazin, André: <i>Mi a film?</i> Osiris, Budapest, 1995</p> <p>Bódy Gábor: <i>Egybegyűjtött filmművészeti írások</i>. Akadémiai. 2006</p> <p>Bordwell, David: <i>Elbeszélés a játékfilmben</i>. Budapest: Magyar Filmintézet. 1996.</p> <p>Bordwell, David: Szimptomatikus interpretáció. In: Kovács András Bálint (szerk.): <i>A kortárs filmelmélet útjai</i>. Palatinus, Budapest, 2004, 43–98.</p> <p>Deleuze, Gilles: <i>A mozgás-kép</i>. Film 1. Osiris, Bp. 2001.</p> <p>Deleuze, Gilles: <i>Az idő-kép</i>. Film 2. Palatinus, Bp. 2008.</p> <p>Gelencsér Gábor: <i>A Titanic zenekara. Stílusok és irányzatok a hetvenes évek magyar filmművészetében</i>. Osiris, Budapest, 2002</p> <p>Gorács Anikó: <i>Forradalmárok. Az új évezred román filmművészete</i>. Mozinet, Budapest, 2010.</p> <p>Gregus Zoltán: <i>Észlelés és értelemképződés a filmművészetben</i>. Pro Philosophia – Egyetemi Műhely Kiadó, Cluj-Napoca, 2016.</p> <p>Gyenge Zsolt: <i>Kép, mozgókép, megértés. Egy fenomenológiai filmelemzés elmélete</i>. L'Harmattan, 2017.</p> <p>Kovács András Bálint: <i>A modern film irányzatai</i>. Palatinus 2006.</p> <p>Merleau-Ponty, Maurice: A film és a modern pszichológia. <i>Metropolis</i> 2004/3. 22-29.</p> <p>Szabó Gábor: <i>Filmes könyv. Hogyan kommunikál a film</i>. Ab Ovo, Bp. 2002.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. A szemináriumi tanmenet megbeszélése	Filmelemzés és beszélgetés	
2. A szerző kérdése a modernizmusban: Federico Fellini: <i>Nyolc és fél</i> , 1963		
3. Az idő és a mentális utazás: Alain Resnais: <i>Tavalay Marienbadban</i> , 1961	Filmelemzés és beszélgetés	
4. Ösztönvilág és zártsituációs dráma: Luis Buñuel: <i>Az öldöklő angyal</i> , 1962	Filmelemzés és beszélgetés	
5. A modern egyén útvesztői: Ingmar Bergman: <i>Persona</i> , 1966	Filmelemzés és beszélgetés	
6. Önreflexivitás és médiumtudatosság: Antonioni: <i>Nagyítás</i> , 1966	Filmelemzés és beszélgetés	

7. Az esszéfilm: Jean-Luc Godard: <i>Hímnem-nőnem</i> , 1966	Filmelemzés és beszélgetés	
8. Emlékek, álmok, gondolatok: Andrej Tarkovszkij: <i>Nosztalgia</i> , 1983	Filmelemzés és beszélgetés	
9. Politikai modernizmus a filmben: Jancsó Miklós: <i>Fényes szelek</i> , 1969	Filmelemzés és beszélgetés	
10. A fikciós és dokumentumforma tagadása. Jeles András: <i>A kis Valentinó</i> , 1979	Filmelemzés és beszélgetés	
11. Groteszk melodráma: Gothár Péter: <i>Ajándék ez a nap</i> , 1979	Filmelemzés és beszélgetés	
12. Az új román film stílusjegyei: Cristi Puiu: <i>Moartea domnului Lăzărescu</i> , 2005	Filmelemzés és beszélgetés	
13. A megfigyelő kamera: Corneliu Porumboiu: <i>Polițist, adjectiv</i> , 2009	Filmelemzés és beszélgetés	

Könyvészet

Gelencsér Gábor: Fellini spirituális trilógiája. In. Uő. *Más világok. Filmelemzések*. Palatinus. 2005. 31–34.

Kovács András Bálint: *A modern film irányzatai*. Palatinus 2006. 338–344.

Kovács András Bálint: Mentális utazás. Uő. *A modern film irányzatai*. Palatinus 2006. 127–136.

Kovács András Bálint: Képzeltbeli idő a Marienbadban. In. Uő. *A modern film irányzatai*. Palatinus 2006. 152-153.

Gilles Deleuze: *A mozgás-kép*. Osiris, Bp. 2001. 166–179.

Kovács András Bálint: *A modern film irányzatai*. Palatinus 2006. 136–139.

Bikácsy Gergely: *Buñuel-napló*. Osiris, Bp. 1997. 248–266.

Susan Sontag: Begman: *Persona*. In: *A pusztulás képei*. Budapest, Európa, é.n. 117–146.

Józsa Péter: Bergman szerint - rész szerint... Modernizmus és önreflexió Ingmar Bergman filmjeiben 1961-1969. *Apertúra*, 2007, tavasz

Turnacker Katalin: Az emberélet útjának végén. Ingmar Bergman filmjeiről. *Filmkultúra*, 2006.

Kovács András Bálint: Antonioni és Greenaway: a modernből a posztmodernbe. Uő. *A modern film irányzatai*. Palatinus 2006. 413–422.

Bordwell, David: *Elbeszélés a játékfilmben*. Magyar Filmintézet, Budapest, 1996. 319–340.

Kovács András Bálint - Szilágyi Ákos: *Tarkovszkij. Az orosz film sztalkere*. Helikon, 1997. 257-293.

Szekfű András: *Fényes szelek, fűjjátok! Jancsó Miklós filmjeiről*. Magvető, Bp. 1974. 83–98.

Bordwell, David: *Elbeszélés a játékfilmben*. Magyar Filmintézet, Budapest, 1996. 142–159.

Gelencsér Gábor: *Váratlan perspektívák. Jeles András filmjei*. Kijárat, 2006, 121–130.

Gelencsér Gábor: „...embernek lenni” (Ajándék ez a nap). In. Uő: *Káoszkerítő. Gothár Péter filmjei*. Novella, 2006, 50–63.

Claudiu Turcuș: Az új román film recepciója és Cristi Puiu Aurora című filmje. *Kellék*, 56, 2016, 119–134.

Christian Ferencz-Flatz: A tudat által nem áthatott világ. Benjamin és Porumboiu. *Kellék*, 56, 2016, 75–98.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A tantárgy elsajátítása lehetőséget biztosít a hallgatóknak filmkritikák, filmelemzések és a filmművészethez kapcsolódó tanulmányok elkészítéséhez és azok publikálásához a következő folyóiratokban: *Filmtett*, *Korunk*

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
--------------------	-----------------------------	---------------------------	-----------------------------

10.4 Előadás	Egy választott szerzői film formanyelvét elemző dolgozat vagy filmkritika elkészítése	Vizsga	40%
	Az előadások és a könyvészeti anyag ismerete és kreatív felhasználása a bemutatott dolgozatban, sajátos és következetes nézőpont érvényesítése az elemzésben		30%
10.5 Szeminárium / Labor	szemináriumi filmelemzés bemutatása	Folyamatos felmérés	20%
	hozzászólás a felvetett témákhoz	Folyamatos felmérés	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • Legalább 70 %-os jelenlét 			

Kitöltés dátuma
2023. november 6.

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Előadás felelőse
Gregus Zoltán

Szeminárium felelőse
Gregus Zoltán

Intézetigazgató

